

og gjøre alle mulige forfærdelige Ulykker for at sætte hele Befolkningen i Skræk for, hvis den ikke tager sig iagt, at miste selv sin foleklare Ret. Denne Brutalisme, som ganske vist Ministeriet ikke har taget Ordet for her i Salen, ialtsald ikke endnu, er et mærkværdigt Karaktertræk for det, der hertilands kalder sig det levende, anførende konservative Parti. Men det betragtes alle Steber andesteds som et Æegn paa Et af To: enten Æegn paa ren, rød Radikalisme eller paa en saadan Nedgang, en Dekrepation, tror jeg er Udtrykket, af det Konservative, at det er lige paa Grændsen af det Umulige. Det er nu imidlertid saaledes, at det kan ikke nytte at disputere derom, men deraf følger saa, at en Ledelse af dette Parti er umulig. Naar den høitærede Minister siger, at han ikke mere forstaa, at Bonden er konservativ, maa det ligge i, at han noget har ladet sig blande af den almindelige Mening, at Ministeriet her er det Samme som Konservatisme; thi det er ganske vist, at ellers kan man ikke sige det om Bønderne, og det delede endda med saa mange Andre. Nu kan jeg ikke negte, at jeg beklager denne Udtalelse af den høitærede Minister, thi den er fuldstændig uberettiget. Jeg tror, at har Noget hertilands staaet haardt ikke blot paa Retten, men paa Traditionen overfor Ministeriet, saa er det Bondestanden, og det paa mangfoldige Omraader, men særlig paa Forsatningsomraadet. Det er Bondestanden, der hertilands stadig og stadig har hævdet Grundlovens Ubrødelighed, og det er sandelig ikke den, der hertilands har udstedt og forsvaret Udstedelsen af provisoriske Finantslove. Jeg vil ikke komme ind paa stærke Anklager mod dem, der have gjort det, det falder mig ikke ind, men naar man nu forsvaret at leve paa Tanken om provisoriske Finantslove som Bærene af det nævnte System, som dem, hvormed man skal føre sin Trusel igjennem, saa har man ikke Ret til at kalde sig konservativ, og ialtsald har man ikke Ret til at udstede Udtæstelser for Andre om, at de ere det eller ikke ere det, thi man har da ikke Begreb om, hvad konservativ er. Jeg beklager endnu mere, at den høitærede Minister senere, da han kom længere hen i sin Tale, viste sig saa fuldstændig ude af Stand til at finde sig tilrette i det konservative Begreb, som han gjorde; thi først sagde den høitærede Minister, at Konservatisme er ikke at forlange mere Ret, end man har, men da vi nu ikke forlange Andet end Ret til at sige Nei til Bevillinger, en Ret, som vi have, og som Lands-tinget ogsaa har, saa ere vi konservative, og da den høitærede Minister sagde, at vi ikke have Ret til at sige Nei, og vilde tvinge os til at sige Ja, saa maatte den høitærede Minister dog føle, at han var paa Bilspej; men det gjorde han ikke. Han fortsatte og det værre og værre; thi han sagde derefter, at skjøndt han jo maatte indrømme i Konsekvensens deraf, at vi have Ret til at sige Nei til frie Bevillinger, havde vi ikke Ret til at

sige Nei til nødvendige Foranstaltninger, og da den høitærede Minister saa skulde nævne, hvad nødvendige Foranstaltninger var, saa fik vi at vide, at det var den for Næret nødvendige Finantslov. Hermed var vor Ret forbi, det var den høitærede Ministers Paastand, at dette Thing ikke har Ret til at modfatte sig Bevillinger paa den foreliggende Finantslov; thi der er ikke Tale om, at vi ville negte Finantsloven eller tvinge Noget ind paa Finantsloven, men vi ville kun ikke give efter overfor Forsøg paa at tvinge os til at sætte Bevillinger ind paa Finantsloven. Den høitærede Minister siger saa, at vi ere uberettigede dertil, og at denne Mangel paa Berettigelse ikke blot har moralske Følger, men ogsaa andre Følger, som den høitærede Minister igaar tillod sig at true med paa en Maade, som jeg tilstaa, jeg fandt høist mærkværdig. Jeg skal dog, forinden jeg omtaler denne Trusel, gjøre en lille Sidebemærkning til enkelte ærede Medlemmer. Her er talt saa meget om Smøbekommen og Ikke-Smøbekommen, og man har nu søgt, maatte tilbørlig høttende sig paa Udtalelser fra min Side, at ville hævde, at vi slet ingen Indrømmelser have gjort. Jeg vil kun, forinden denne Sag gaar videre, minde alle disse Medlemmer om, at Folkethinget saavel paa det ene af disse Spørgsmaal, det vedrørende Dyrtdistilløget, som det med Hensyn til Vandserstøbet, har gjort betydelige Indrømmelser, men ganske vist forinden Sagen kom i Fællesudvalg. Forskjellen er ingenlunde den, at vi ingen Indrømmelser have gjort, og at man fra den anden Side har gjort Indrømmelser. Nei, Forskjellen er den, at vi have gjort vore Indrømmelser før Fællesudvalget, og de andre have gjemt deres til Fællesudvalget. Nu vil jeg indrømme, at det Sidste kan maatte være klogt, fordi det derved kan se ud, som om man er medgjørlig, da man stadig har Noget i Baghaanden; men jeg tror paa den anden Side, at for den almindelige politiske Moral, for en sund og god Moral, ere Indrømmelser i rette Tid og paa et foreløbigt Trin af Forhandlingen langt at foretrække for den Indrømmelse, der udsættes til sidst. Man kan imidlertid have den Mening, man vil, derom, saa er det dog en fuldstændig uberettiget Paastand, der er i Strid med Alt, hvad der er slet, naar man paastaar, at vi ikke have gjort Indrømmelser; nei, vi have ganske vist nu naaet den Grændse for Indrømmelser, som vi ikke ville gaa ud over, og den maa vi og vi alene have Lov til at fastsætte, naar det dreier sig om nye Bevillinger. Den høitærede Minister paastod, at det vare vi uberettigede til. Han paastod, at naar det skete paa Finantsloven, at man negtede Bevillinger, altsaa gjorde det, vi nu gjøre, overfor en Udtalelse fra den anden Side om, at man saa ingen Finantslov fik, og man saa dog ikke høiede sig, handlede man uberettiget, og saa havde vi Ansvaret for, hvad der skete. Jeg vil bede ærede Medlemmer om at tænke sig